

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર

અખબારી યાદી

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા રાજ્યની નોંધાયેલ માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં ધોરણ- 09 થી ધોરણ- 12 માં તા.29/07/2020 અને 30/07/2020 ના રોજ યોજનારી એકમ કસોટીના પ્રશ્નપત્રો આજરોજ PDF સ્વરૂપે બોર્ડની વેબસાઇટ www.gseb.org પર મૂકવામાં આવેલ છે. જેથી શાળાના આચાર્યશ્રીઓ, શિક્ષકો, વાલીઓ અને વિદ્યાર્થીઓ સરળતાથી પ્રશ્નપત્રને મેળવી શકે.

એકમ કસોટીનો હેતુ વિદ્યાર્થીની ONLINE અધ્યયન- અધ્યાયન પ્રક્રિયાના મૂલ્યાંકનનો હોઇ સ્વયંશિસ્તપૂર્વક વાલીની દેખરેખ હેઠળ ઘરેથી જ આ પ્રશ્નપત્રોના ઉત્તરો તા. 10/08/2020 સુધીમાં વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની અનુકુળતા મુજબ લખી સોફ્ટ/ હાર્ડ કોપીમાં શાળામાં પહોંચાડવાના રહેશે. આ પ્રક્રિયા અને આયોજન દરમિયાન સંબંધિત સર્વેએ COVID-19 સંદર્ભે આરોગ્ય વિભાગની સૂચનાઓનું પાલન થાય તે અંગે તકેદારી રાખવાની રહેશે. જેની સંબંધિતોએ નોંધ લેવા વિનંતી.

(ડૉ. અવનીબા મોરી)

નાયબ નિયામક (પરીક્ષા)

ગુ.મા. અને ઉ.મા.શિક્ષણ બોર્ડ,

ગાંધીનગર

તા:- 28/7/2020

સ્થળ - ગાંધીનગર

UNIT TEST

STD- 11 (GENERAL)

MAX.Marks:-25

Subject:-ENGLISH (006)

Time:-1.00 hour

- i. There are total 21 questions in this unit Test.
- ii. Students have to write the answers of this unit Test in their notebook

SECTION-A

❖ **Read the following passage and select the appropriate answers.** [04]

When my parents were comfortably settled in the city, they sent for us. That was a turning-point in our friendship. Although we shared the same room, my grandmother no longer came to school with me. I used to go to an English school in a motor bus. There were no dogs in the streets and she took to feeding sparrows in the courtyard of our city house.

01. Who were called to the city ?

- (A) author and parents
- (B) parents and grandmother
- (C) grandmother and sparrows
- (D) author and grandmother

02. Here, turning-point means

- (A) intersection
- (B) culmination
- (C) juncture
- (D) crossing

03. In the city, grandmother.....

- (A) fed the dogs in the courtyard
- (B) did not share the room with the author
- (C) fed the sparrows in the streets
- (D) did not go to school with the author

04. 'She took to feeding sparrows in the courtyard'. This sentence can also be written as

- (A) She liked feeding sparrows in the courtyard.
- (B) She attempted feeding sparrows in the courtyard.
- (C) She rejected feeding sparrows in the courtyard.
- (D) She disliked feeding sparrows in the courtyard.

❖ Read the following stanza and select the appropriate answers.

[04]

All three stood still to smile through their hair
At the uncle with the camera. A sweet face,
My mother's that was before I was born. And the sea, which
appears to have changed less, washed their terribly transient feet.

05. Who were captured in the camera ?

- (A) Uncle
- (B) Poet
- (C) Three girls
- (D) Mother

06. The photograph was clicked

- (A) after the poet's birth
- (B) away from the sea shore
- (C) before the poet's birth
- (D) in the morning

07. Identify the figures of speech " And the sea, Which appears to have changed less"

- (A) Pun
- (B) Oxymoron
- (C) Euphemism
- (D) Personification

08. Identify the figures of speech

" Washed their terribly transient feet"

- (A) Transferred Epithet
- (B) Simile
- (C) Metaphor
- (D) Litotes

SECTION-B

[04]

❖ Answer the following questions in about four to five sentences each.

09. How did Khuswant Singh and his grandmother spend their time when they lived in a village ?

10. Describe the relationship between the author's grandmother and the sparrows.

❖ Answer the following questions in about four to five sentences each. [04]

11. What does the word 'cardboard' denote in the poem 'A Photograph'?

12. Explain the line : Both wry with the laboured ease of loss. – from the poem 'A Photograph'.

SECTION-C

❖ Rectify the errors.

[04]

	Errors	Corrections
13. We lifted her of the bed	_____	_____
14. and as is customed,	_____	_____
15. lay her on the ground	_____	_____
16. and cover her with a red shroud.	_____	_____

❖ Do as directed.

17. I was given a room of my own. (Voice)

[05]

18. The priest taught the alphabet and the morning prayers. (Use – not only – but also)

19. I decided to go abroad for further studies. (Question tag)

20. She did not pray. (Make it affirmative)

21. As the years rolled by, we saw less of each other. (no sooner--- than---)

UNIT TEST

STD- 12 (GENERAL)

MAX.Marks:-25

Subject:-ENGLISH (006)

Time:-1.00 hour

- i. There are total 21 questions in this unit Test.
- ii. Students have to write the answers of this unit Test in their notebook

SECTION-A

❖ **Read the following passage and select the appropriate answers.** **[04]**

I started for school very late that morning and was in great dread of a scolding, especially because M.Hamel had said that he would question us on participles, and I did not know the first word about them. For a moment I thought of running away and spending the day out of doors. It was so warm, so bright! The birds were chirping at the edge of the woods, and in the open field back of the sawmill the Prussian soldiers were drilling. It was all much more tempting than the rule for participles, but I had the strength to resist, and hurried off to school.

01.I (Franz) feared going to school because

- (A) He was not prepared for the test.
- (B) The Prussian soldiers were drilling.
- (C) The weather was not good.
- (D) M.Hamel was the class teacher.

02. Franz thought of

- (A) staying back at home
- (B) going to the fields
- (C) giving his class a miss
- (D) watching the soldiers

03. Where were the Prussian soldiers drilling?

- (A) at the edge of the woods
- (B) near the school
- (C) in the open fields
- (D) back of the sawmill

04. Finally, the decided destination was.....

- (A) sawmill
- (B) fields
- (C) school
- (D) home

❖ Read the following stanza and select the appropriate answers.

[04]

And looked out at young trees sprinting, the merry children
spilling out of their homes, but after the airport's security check,
standing a few yards away, I looked at her, wan pale as a late winter's
moon and felt that old familiar ache, my childhood fear.

05.The trees seemed to be.....

- (A) floating
- (B) running
- (C) singing
- (D) cheering

06.During her drive, the poet experienced the difference between.....

- (A) old age and childhood
- (B) childhood and youth
- (C) old age and death
- (D) youth and death

07. Identify the figures of speech “the merry children spilling out of their homes.”

- (A) Oxymoron
- (B) Litotes
- (C) Metaphor
- (D) Epigram

08.Identify the figures of speech

“ I looked again at her ,wan, pale as a late winter's moon.”

- (A) Pun
- (B) Simile
- (C) Synecdoche
- (D) Paradox

SECTION-B

[04]

- ❖ Answer the following questions in about four to five sentences each.

09. What changes did the order from Berlin cause in school as given in 'The Last Lesson'?

10. The people in 'The Last Lesson' suddenly realize how precious their language is to them. Why does this happen?

- ❖ Answer the following questions in about four to five sentences each. [04]

11. Describe the pain felt by the poet in 'My Mother at Sixty-six'.

12. What do the parting words of the poet and her smile signify in the poem 'My Mother at Sixty-six'?

SECTION-C

[04]

- ❖ Rectify the errors.

	Errors	Corrections
13. I had never listen so	_____	_____
14. careful and that he had	_____	_____
15. never explained by so	_____	_____
16. much patient.	_____	_____

- ❖ Do as directed.

[05]

17. I won't scold you. (Voice)

18. He hardly knew how to write. (Negative)

19. Have I not sent you to water my flowers instead of learning your lessons? (Assertive)

20. I was very frightened. (Exclamatory)

21. Your parents were not anxious enough to have you learn.
(Question Tag)

UNIT TEST

STD- 11 (GENERAL)

MAX.Marks:-25

Subject:-ENGLISH (013)

Time:-1.00 hours

-
- i. There are total 25 questions in this unit Test.
 - ii. Students have to write the answers of this unit Test in their notebook

SECTION-A

❖ **Write whether the sentences are True or False :**

[03]

1. None can defeat you until you concede.
2. The mother instinct of protecting her young ones is very weak.
3. Arunima was admitted to AIIMS, Delhi.

❖ **Find out and write the nearest meanings:**

[03]

4. **Chop** : put , shut , cut
5. **Swift** : rapid , soft , furry
6. **Spirit** : tug , surrender , courage.

❖ **Select the most appropriate language functions from the brackets and write them against sentences :(Requesting, Expressing suggestion, Habitual past, Expressing Condition)**

[04]

7. She should go back into the camp.
8. If you work hard , you will get success.
9. Please help me .
10. My father used to visit the temple .

❖ **Select and write the most appropriate questions to get the underlined words/phrases as their answers:.**

[03]

11. The wolves made another attempt to snatch my chain .

- (A) What made another attempt to snatch your chain?
- (B) Why did the wolves make another attempt ?
- (C) Who made another attempt to snatch your chain?
- (D) When did the wolves make another attempt?

12 Village Jitodia is just 6 km away From my school.

(A)Where is village Jitodia?

(B)What is village Jitodia?

(C)How far is village Jitodia From your school?

(D)How far is your school ?

13.The mother leopard leaped down to the cubs to protect them.

(A)When did the mother leopard leap down to the cubs?

(B)When do the mother leopard leaped down to the cubs ?

(C)Why do the mother leopard leaped down to the cubs?

(D)Why did the mother leopard leap down to the cubs ?

SECTION-B

❖ **Read the extract and answer the questions :**

[10]

This happened when she was 24 However this accident never affected her spirit. At All India Institute of Medical Sciences, Delhi, an artificial leg was fitted. A year later she was retrained as a mountaineer and became the first female with an artificial leg to scale Mt. Everest.

14. Write the full form of AIIMS .

15. Which achievement did Arunima achieve ?

The top is a small 20' × 20' ice table. I saw several flags of various countries fluttering proudly. I had lived this moment so many times in my mind that I did not have to be told that finally I had arrived. At 10.55 am on 21st May 2013 I was on the top of the world.

16. When did Arunima reach on the top of the world ?

17. How is the top of the world ?

Arunima Sinha was a national level volleyball player. When she was travelling on a train, some thugs tried to snatch her golden chain. She fought back but was thrown out of the speeding train, and lost her left leg.

18. What was Arunima before accident?

19. What happened when she was travelling on a train?

I could not see them for a while but I could hear the growls and snarls. Then the valley was calm and quiet once again. The mother reappeared and ran up to her cubs. She smelt and licked them over and over again to make sure that they were not hurt by the bear.

20. What could Alibhai hear?

21. What did the mother leopard do after coming near the cubs?

Alibhai was a traveller, who covered long distances on foot , in the Himalayan Mountains. He loved to observe nature. He went from village to village , town to town in the mountains selling dried apricots, herbs and medicines and precious stones he had collected during his travelling .

22. What was Alibhai ?

23. Which things did Alibhai sell during travelling?

❖ Fill in the blanks with the appropriate words given in the bracket (Que:24 & 25) [02]
(helpful, guide, expedition)

In my final ...(24)...to Sagar Matha (Head of the sea), Neema Kancha was my mountain ...(25)....He was a nice man.

UNIT TEST

STD- 12 (GENERAL)

MAX.Marks:-25

Subject:-ENGLISH (013)

Time:-1.00 hours

-
- i. There are total 23 questions in this unit Test.
 - ii. Students have to write the answers of this unit Test in their notebook

SECTION-A

❖ **Write whether the sentences are True or False :** [03]

- 1. Love is freeware.
- 2. The problem is that LOVE programme is set up to run on internal HEARTS.
- 3. LOVE will automatically erase PASTHURT.EXE.

❖ **Find out and write the nearest meanings:** [03]

- 4. **Resentment** : like, dislike, happy
- 5. **Gradually** : initially, faithfully, finally
- 6. **Rills** : pills, droplets, streams.

❖ **Select the most appropriate language functions from the brackets and write them against sentences : (expressing suggestion, expressing result, expressing choice, expressing purpose)** [04]

- 7. We work hard to get good marks.
- 8. You should get up early in the morning.
- 9. Rahul was so fat that he could not enter the gate.
- 10. I will go either Mumbai or Delhi.

SECTION-B

[08]

❖ **Read the extract and answer the questions:**

Customer Service Rep: Yes, but remember that you have only the base programme. You need to begin connecting to other HEARTS in order to get the upgrades.

11.What should the customer remember ?

12.Why should she begin to connecting other HEARTS ?

Customer: Let me see....I have PASTHURT. EXE, LOWESTEEM.EXE, GRUDGE.EXE and RESENTMENT.COM running right now.

Customer Service Rep: No problem. LOVE will automatically erase PASTHURT. EXE from your current operating system.

13. Which of the following programme is not running ?

- (A)PASTHURT.EXE
- (B)LOWESTEEM.EXE
- (C)LOVE
- (D)GRUDGE.EXE

14. What can automatically erase PASTHURT.EXE ?

LOVE will eventually overwrite LOWESTEEM.EXE with a module of its own called HIGHESTEEM.EXE. HOWEVER, You have to completely turn off GRUDGE.EXE and RESENTMENT.COM. Those programmes prevent LOVE from being properly installed.

15.What will LOVE do to LOWESTEEM.EXE ?

16.Which programmes prevent LOVE from being properly installed ?

Click on the following files and then copy them to the "MYHEART" directory:FORGIVESELF.DOC,SELFESTEEM.TXT,REALIZEWORTH.TXT,and GOODNESS DOC.

The system will overwrite any conflicting file and begin patching any faulty programming. Also, you need to delete SELFCRITIC.EXE from all directories and then empty your recycle bin afterwards to make sure it is completely gone and never comes back.

17. Which files should she copy into the "MYHEART" directory?

18. Which file should she delete?

❖ **Read the stanza and answer the questions:**

[04]

While the love-light glows
On th' Eternal snows
 Upon the summits hoary
And the Himalaya's Queen,
Calm and serene,
 Returns the heaven's greeting.
In robes of white,
Bathed in golden light.

19. How is Kangchenjunga described?

20. What does she wear ?

21. Write two pairs of rhyming words.

22. Give another words for :(From stanza)

(A) old

(B) everlasting

❖ **Write short note focusing on the question:**

[03]

23.LOVE – a Driving force

- What is the condition to get love?
 - Do past experiences cause any problem in getting love?
 - What should we do to forget our past experiences?
 - Which are the things to be deleted from our life if we want to gain love?
 - What will happen when love enters in your life?
-

Unit test

STD:- 11 (GENERAL)

MAX.MARKS:- 25

SUB:- ORG OF COMMERCE (046)

TIME:- 1.00 Hours

- i. There are total 15 questions in this unit Test.
- ii. Students have to write the answers of this unit Test in their notebook

SECTION-A

- ❖ Question numbers from 1 to 5 are Multi Choice Questions. [5]
Select the correct option from the options [A,B,C,D] and write them.
(Each question carries one mark)

1. Which is the yard stick for the efficiency of business ?
 - [A] Profit
 - [B] Management
 - [C] Production
 - [D] Sales
2. What is the reward of employment ?
 - [A] Salary
 - [B] Fees
 - [C] Profit
 - [D] Capital
3. Which type of industries are agriculture, animal – husbandary, fisheries ?
 - [A] Primary
 - [B] Secondary
 - [C] Tertiary
 - [D] Capital intensive
4. Which of the following principle is not an insurance principle ?
 - [A] Principle of Utmost Good Faith
 - [B] Principle of Indemnity
 - [C] Principle of Insurable Interest
 - [D] Principle of Profit
5. In which type of money order services, money does not reach to the doorstep of the receiver ?
 - [A] Ordinary Money Order
 - [B] Instant money Order (IMO)
 - [C] E-Money Order
 - [D] Special Money Order

SECTION –B

- ❖ Answer the following questions from 6 to 10 in one sentence each. [5]
(Each question carries one mark)
6. What is profession ?
 7. What is trade ?
 8. What is whole life insurance ?
 9. State the fastest mode of transportation.
 10. Give the full form of BRTS.

SECTION –C

- ❖ Answer the following questions from 11 to 12 in brief. [4]
(Each question carries 2 marks)
11. What is the objective of social responsibility of business ?
 12. For what kind of product pipeline transit is most suitable ?

SECTION –D

- ❖ Answer the following questions from 13 to 14 to the point. [6]
(Each carries 3 marks)
13. Write the difference between economic activity and non – economic activity.
 14. Explain the principle of Utmost Good Faith.
- OR
14. What are special godowns ? Explain with examples.

SECTION –E

- ❖ Answer the question number 15 in detail. (5 marks) [5]
15. What is business ? Explain the characteristics of business.
- OR
15. Show the classification of warehouses with the help of chart. Explain custom duty paid warehouse.
-

Unit test

STD:- 12 (GENERAL)

MAX.MARKS:- 25

SUB:- ORG OF COMMERCE (046)

TIME:- 1.00 Hour

- i. There are total 15 questions in this unit Test.
- ii. Students have to write the answers of this unit Test in their notebook

SECTION-A

- ❖ Question numbers from 1 to 5 are Multiple Choice Questions. [5]
Select the correct option from the options [A,B,C,D] and write them.
(Each questions carries one mark)

1. Art of getting work done from others is known as _____
 - [A] Planning
 - [B] Management
 - [C] Directing
 - [D] Co-ordination
2. What is the other name for bottom level management ?
 - [A] Functional level
 - [B] Worker's level
 - [C] Policy making level
 - [D] Officer's level
3. Who is the promoter of scientific management ?
 - [A] Luther Gulick
 - [B] Fredrick Taylor
 - [C] Henry Fayol
 - [D] Peter F. Durcker
4. Who said that "You save yours employees, your employees will save yours everything" ?
 - [A] F.W. Taylor
 - [B] Prof. Urvik
 - [C] Aargris
 - [D] Peter F.Drucker
5. If employees does not get appropriate compensation then what rises ?
 - [A] Labour Turnover
 - [B] Promotion of labour
 - [C] Absence of labour
 - [D] Decline of labour

SECTION –B

- ❖ Answer the following questions from 6 to 10 in one sentence each. [5]
(Each question carries one mark)
6. Which level of management does the function of machinery layout & repairing ?
 7. Give the full form of IIM.
 8. What is 'Principle of management' ?
 9. What is unity of command ?
 10. In modern thoughts which other subjects are related with management ?

SECTION –C

- ❖ Answer the following questions from 11 to 12 in brief. [4]
(Each question carries 2 marks)
11. How does management benefit the society ?
 12. What is scientific management ?

SECTION –D

- ❖ Answer the following questions from 13 to 14 to the point. [6]
(Each question carries 3 marks)
13. Explain functions performed by top level management. [any 6 points]
 14. Discuss about importance of the principles of management.
- OR
14. Discuss about Peter F.Drucker's contribution in management field.

SECTION –E

- ❖ Answer the question number 15 in detail. (5 marks) [5]
15. Define management and explain its characteristics.
- OR
15. Define marketing management and explain its functions.
-

એકમ કસોટી

ધો- ૧૧ (સામાન્ય પ્રવાહ)

કુલ ગુણ :-૨૫

વિષય:-વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન(૦૪૬)

સમય:-૦૧.૦૦ કલાક

- I. આ એકમ કસોટીમાં કુલ ૧૫ પ્રશ્નો છે.
- II. એકમ કસોટીના જવાબો વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની નોટબુકમાં લખવાના રહેશે.

વિભાગ- A

[05]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક:૦૧ થી ૦૫ હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે, આપેલા ચાર વિકલ્પ (A,B,C,D) પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો.

(દરેક પ્રશ્નના 1 ગુણ છે.)

1. ધંધાની કાર્યક્ષમતાનો માપદંડ કયો છે?
(A) નફો (B) સંચાલન
(C) ઉત્પાદન (D) વેચાણ
2. રોજગારના બદલામાં શું મેળવાય છે?
(A) વેતન (B) ફી
(C) નફો (D) મૂડી
3. ખેતી, પશુપાલન, મત્સ્ય વગેરે ઉદ્યોગો કયા પ્રકારના છે ?
(A) પ્રાથમિક ઉદ્યોગ (B) ગોણ ઉદ્યોગ
(C) આનુષંગિક ઉદ્યોગ (D) મૂડી પ્રધાન
4. નીચેના પૈકી કયો સિદ્ધાંત વીમા કરારના સિદ્ધાંતો અનુસાર નથી ?
(A) સંપૂર્ણ ભરોસાનો સિદ્ધાંત
(B) નુકશાન વળતરનો સિદ્ધાંત
(C) વીમાયોગ્ય હિતનો સિદ્ધાંત
(D) નફાનો સિદ્ધાંત
5. મનીઓર્ડરની કઈ સેવામાં ટપાલી દ્વારા નાંણા ઘરે પહોંચાડવામાં આવતા નથી ?
(A) સામાન્ય મનીઓર્ડર
(B) ઇન્સ્ટન્ટ મનીઓર્ડર (IMO)
(C) ઇ- મનીઓર્ડર
(D) ખાસ મનીઓર્ડર

વિભાગ- B

[05]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક ૦૬ થી ૧૦ સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો.(દરેક પ્રશ્નનો ૧ ગુણ છે.)

6. વ્યવસાય એટલે શું ?
7. વેપાર એટલે શું ?
8. જિંદગીનો વિમો એટલે શું ?
9. વાહન વ્યવહારનું સૌથી ઝડપી માધ્યમ જણાવો.
10. BRTS નું પૂર્ણરૂપ લખો.

વિભાગ- C

[04]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક ૧૧ થી ૧૨ સુધીના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

11. ધંધાની સામાજિક જવાબદારીનો હેતુ એટલે શું?
12. પાછપલાઈન દ્વારા વહન કઈ પેદાશો માટે યોગ્ય છે?

વિભાગ- D

[06]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક ૧૩ થી ૧૪ સુધીના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો.
(દરેક પ્રશ્નના ૦૩ ગુણ છે.)

13. આર્થિક પ્રવૃત્તિ અને બિનઆર્થિક પ્રવૃત્તિ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
14. સંપૂર્ણ ભરોસાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

અથવા

વિશિષ્ટ વખારો એટલે શું ? ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

વિભાગ- E

[05]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક ૧૫ નો વિસ્તારપૂર્વક જવાબ લખો.

15. ધંધો એટલે શું ? ધંધાની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.

અથવા

વખારના પ્રકારો જણાવી જકાતની દૈનિક વખારના પ્રકારો વિશે માહિતી આપો.

એકમ કસોટી

ધો- ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ)

કુલ ગુણ :-૨૫

વિષય:-વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન(૦૪૬)

સમય:-૦૧.૦૦ કલાક

- I. આ એકમ કસોટીમાં કુલ ૧૫ પ્રશ્નો છે.
- II. એકમ કસોટીના જવાબો વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની નોટબુકમાં લખવાના રહેશે.

વિભાગ- A

[05]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક:૦૧ થી ૦૫ હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે, આપેલા ચાર વિકલ્પ (A,B,C,D) પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો.

(દરેક પ્રશ્નના 1 ગુણ છે.)

- અન્ય વ્યક્તિઓ પાસેથી કામ લેવાની કળાને શું કહે છે?
(A) આયોજન (B) સંચાલન
(B) દોરવણી (D) સંકલન
- તળ સપાટીને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
(A)કાર્યકારી સપાટી (B) કર્મચારી સપાટી
(C) નીતિ વિષયક સપાટી (D) અધિકારીઓની સપાટી
- વૈજ્ઞાનિક સંચાલન વિચારધારાના પ્રણેતા કોણ છે?
(A) લ્યુથર ગ્યુલિક (B) ફ્રેડરિક ટેલર
(C) હેનરી ફેયોલ (D) પીટર એફ.ડ્રકર
- તમે તમારા માણસોને સાચવો તમારા માણસો બાકીનું તમારું બધું જ સાચવી લેશે - આ વિધાન કોણે કહ્યું હતું?
(A) એફ. ડબલ્યુ ટેલરે
(B) પ્રો. ઉર્વિકે
(C) આર્ગરિસે
(D) પીટર એફ.ડ્રકરે
- જો કર્મચારીને તેમની કાર્યક્ષમતાનો યોગ્ય બદલો ન મળે તો શેમાં વધારો થાય છે.?
(A) મજૂર ફેરબદલી
(B) મજૂર બઢતી
(C) મજૂર ગેરહાજરી
(D) મજૂર અપકર્ષ

વિભાગ- B

[05]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક ૦૬ થી ૧૦ સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો.(દરેક પ્રશ્નનો ૧ ગુણ છે.)

6. યંત્રોની ગોઠવણી અને સમારકામને લગતા કાર્યો સંચાલનની કઈ સપાટીએ થાય છે?
7. I.I.M નું વિસ્તૃત રૂપ લખો.
8. સંચાલનના સિદ્ધાંતો એટલે શું?
9. હુકમની એકવાક્યતા એટલે શું?
10. આધુનિક વિચારધારામાં સંચાલનને અન્ય કયા વિષયો સાથે અનુબંધ છે?

વિભાગ- C

[04]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક ૧૧ થી ૧૨ સુધીના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

11. સંચાલનથી સમાજને કયા લાભ મળે છે?
12. વૈજ્ઞાનિક સંચાલન એટલે શું?

વિભાગ- D

[06]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક ૧૩ થી ૧૪ સુધીના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો.
(દરેક પ્રશ્નના ૩ ગુણ છે.)

13. ઉચ્ચ સપાટી સંચાલનના કાર્યો જણાવો.(ગમે તે છ)
14. સંચાલનના સિદ્ધાંતોનાં મહત્વ અંગે ચર્ચા કરો.

અથવા

પીટર એફ ડ્રકરનું સંચાલન ક્ષેત્રે પ્રદાન જણાવો.

વિભાગ- E

[05]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક ૧૫ વિસ્તારપૂર્વક જવાબ લખો.

15. સંચાલનનો અર્થ આપી તેની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.

અથવા

માર્કેટિંગ (બજારીય) સંચાલનનો અર્થ આપી તેના કાર્યો સમજાવો.

एकम कसोटी

कक्षा-11 (सामान्य प्रवाह)

कुल गुण:- 25

विषय:- वाणिज्यव्यवस्था और संचालन (046)

समय:- 1.00 घंटा

- यह एकम कसोटी में कुल 15 प्रश्न हैं
- एकम कसोटी के उत्तर विद्यार्थी को अपनी नोटबुक में लिखना है

विभाग-A

[05]

❖ निम्नलिखित 1 से 5 बहुविकल्प प्रकार के प्रश्न हैं। प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गये चार विकल्पों (A,B,C,D) में से ही विकल्प चुनकर उसका उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है।

- धंधा की कार्यक्षमता का मापदण्ड क्या है ?
(A) लाभ (B) संचालन (C) उत्पादन (D) विक्रय
- रोजगार के बदले में क्या प्राप्त होता है ?
(A) वेतन (B) फ़ीस (C) लाभ (D) पूंजी
- कृषि, पशुपालन, मत्स्य आदि उद्योग किस प्रकार के हैं ?
(A) प्राथमिक उद्योग (B) गौण (C) तृतीयक (D) पूंजीप्रधान
- निम्नलिखित में से कौनसा सिद्धांत बीमा अनुबंध के अनुसार नहीं है ?
(A) संपूर्ण विश्वास का सिद्धांत
(B) क्षतिपूर्ति का सिद्धांत
(C) बीमा योग्य हित का सिद्धांत
(D) लाभ का सिद्धांत
- मनीऑर्डर की किस सेवा में डाकिया द्वारा पैसे घर पर नहीं पहुँचाए जाते हैं ?
(A) सामान्य मनीऑर्डर
(B) इन्सन्ट मनीऑर्डर (IMO)
(C) इ - मनीऑर्डर
(D) विशिष्ट मनीऑर्डर

विभाग -B

[05]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 6 से 10 तक के प्रश्नों के उत्तर एक एक वाक्य में दीजिए ।
प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है ।
6. व्यवसाय अर्थात क्या ?
 7. व्यापार अर्थात क्या ?
 8. आजीवन बीमा अर्थात क्या ?
 9. वाहन व्यवहार का सबसे तीव्र माध्यम बताइए ।
 10. B.R.T.S का विस्तृत रूप लिखे ।

विभाग -C

[04]

- ❖ निम्नलिखित 11 से 12 प्रश्नों के उत्तर संक्षिप्त में लिखिए । प्रत्येक प्रश्न के 2 अंक है ।
11. धंधा का सामाजिक दायित्व का उद्देश्य अर्थात क्या ?
 12. पाइप लाइन द्वारा परिवहन कौन से उत्पादनों के लिए उपयुक्त है ।

विभाग -D

[06]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 13 से 14 तक के मुद्दासर उत्तर लिखिए । प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक है ।
13. आर्थिक प्रवृत्ति और अनार्थिक प्रवृत्ति के मध्य अन्तर लिखिए ।
 14. संपूर्ण विश्वास का सिद्धांत समझाइए ।

अथवा

14. विशिष्ट गोदाम अर्थात क्या । उदाहरण सहित समझाइए ।

विभाग -E

[05]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक का 15 उत्तर विस्तार पूर्वक लिखिए ।
15. धंधा अर्थात क्या ? धंधे के लक्षण समझाइए ।

अथवा

15. गोदाम के प्रकार बताते हुए कर की द्रष्टि से गोदाम के प्रकारों की जानकारी दीजिए ।
-

एकम कसोटी

कक्षा- 12 (सामान्य प्रवाह)

कुल गुण:- 25

विषय:- वाणिज्यव्यवस्था और संचालन (046)

समय:- 1.00 कलाक

- यह एकम कसोटी में कुल 15 प्रश्न हैं
- एकम कसोटी के उत्तर विद्यार्थी को अपनी नोटबुक में लिखना है

विभाग-A

[05]

❖ निम्नलिखित 1 से 5 बहुविकल्प प्रकार के प्रश्न हैं। प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गये चार विकल्पों (A,B,C,D) में से ही विकल्प चुनकर उसका उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है।

- अन्य व्यक्तियों से कार्य लेने की कला को क्या कहते हैं ?
(A) आयोजन (B) संचालन (C) मार्गदर्शन (D) संकलन
- निम्नस्तर को दूसरे किस नाम से जाना जाता है ?
(A) कार्यकारीस्तर (B) कर्मचारीस्तर (C) नीती विषयकस्तर (D) अधिकारीओ का स्तर
- वैज्ञानिक संचालन के प्रणेता कोन है ?
(A) ल्युथर ग्युलिक (B) फ्रेडरिक टेलर (C) हेनरी फेयोल (D) पीटर एफ. ड्रकर
- “आप अपने कर्मचारीओ का ध्यान रखो वे शेष सभी बातों का ध्यान तुम्हारे लिए रखेंगे” - यह विधान किसका है ?
(A) एफ.डबल्यु टेलर (B) प्रो. उर्विक (C) आर्गरिसे (D) पीटर एफ. ड्रकर
- यदि कर्मचारीओ को उसकी कार्यक्षमता का उचित प्रतिफल न प्राप्त हो तो किसमें वृद्धि होती है ?
(A) श्रमिक स्थानांतरण (B) श्रमिक उन्नति (C) श्रमिक अनुपस्थिति (D) श्रमिक अपकर्ष

विभाग -B

[05]

❖ निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 6 से 10 तक के प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में दीजिये।

प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है।

- यंत्रों की व्यवस्था और मरम्मतकार्य संचालन के किस स्तर पर होता है।
- I.L.M का विस्तृत रूप लिखो।
- संचालन के सिद्धांत अर्थात क्या ?
- आदेश की एकरूपता अर्थात क्या ?
- आधुनिक विचारधारा में संचालन का अन्य कौन से विषयों के साथ अनुबंध है ?

विभाग -C

[04]

- ❖ निम्नलिखित 11 से 12 प्रश्नों के उत्तर संक्षिप्त में लिखिए । प्रत्येक प्रश्न के 2 अंक हैं ।
- 11.संचालन से समाज को क्या लाभ प्राप्त होता है ।
- 12.वैज्ञानिक संचालन अर्थात क्या ।

विभाग -D

[06]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 13 से 14 तक के मुद्दासर उत्तर लिखिए । प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक हैं ।
- 13.उच्चस्तर संचालन के कार्य बताइए । (कोई भी 6)
- 14.संचालन के सिद्धांतों के महत्व की चर्चा करो ।
- अथवा
- 14.पीटर.एफ.ड्रुकर का संचालन क्षेत्र में योगदान बताइए ।

विभाग -E

[05]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 15 का उत्तर विस्तार पूर्वक लिखिए ।
- 15.संचालन का अर्थ बताकर उसके लक्षण समझाइए ।
- अथवा
- 15.बाजार (मार्केटिंग) संचालन का अर्थ बताकर उसके कार्य बताइए ।
-

Unit test

STD:- 11 (GENERAL)

MAX.MARKS:- 25

SUB:- PSYCHOLOGY (141)

TIME:- 1.00 Hour

- I. There are total 15 questions in this unit Test.
- II. Students have to write the answers of this unit Test in their notebook.

SECTION-A

[5]

❖ Choose the correct answer from the options given below every sentence.
(Each carries one mark)

1. What is the subject matter of psychology ?
[A] Human
[B] Animal
[C] Environment
[D] Behaviour
2. Who was the promoter of the Behavioural Approach ?
[A] Wundt
[B] James
[C] Watson
[D] Wertheimer
3. Which field of psychology is related to the guidance – studies – research regarding healthy body, healthy mind and ways to live ?
[A] Sports psychology
[B] Environmental psychology
[C] Health psychology
[D] Counselling psychology
4. Which method is conducted on one group for a very long period of time ?
[A] Cross – Sectional
[B] Longitudinal
[C] Participatory
[D] Comparative
5. In which method there is face to face interaction ?
[A] Observation
[B] Participatory
[C] Interview
[D] Meeting

SECTION –B

[5]

❖ Answer the question in one – two lines. (Each carries one mark)

6. State the aims of psychology.
7. Who is considered to be the father of scientific Psychology?
8. Mention the name of the method which is used to compare two individuals.
9. State the types of interview.
10. Write the types of questionnaire method.

SECTION –C

[4]

❖ Answer the questions briefly. (Each carries 2 marks)

11. Define psychology.
12. List the types of observation method.

SECTION –D

[6]

❖ Answer the questions in detail. (Each carries 3 marks)

13. Psychology is a behavioural science. Explain.
 14. Define interview and state its advantage and limitations.
- OR
14. Explain the Case History Method.

SECTION –E

[5]

❖ Answer in detail. (carries 5 marks)

15. Explain the nature of Psychology.
- OR
15. Describe the characteristics of Psychological Test.
-

Unit test

STD:- 12 (GENERAL)

MAX.MARKS:- 25

SUB:- PSYCHOLOGY (141)

TIME:- 1.00 Hours

- i. There are total 15 questions in this unit Test.
- ii. Students have to write the answers of this unit Test in their notebook

SECTION-A

[5]

❖ Choose the correct answer from the options given below every sentence.
(Each carries one marks)

1. What is considered as mother of attention ?
[A] Education
[B] Necessity
[C] Habit
[D] Interest
2. Which psychologist has given 6 types of smell ?
[A] J.B.Watson
[B] Freud
[C] Elizabeth Hurlock
[D] Higgins
3. How many sensations are experienced by skin ?
[A] Three
[B] Nine
[C] Two
[D] Four
4. How many trials did the cat take in learning to press the lever ?
[A] Six
[B] Twenty four
[C] Twelve
[D] Eighteen
5. On which animal did Pavlov carry out his experiment ?
[A] Mouse
[B] Cat
[C] Dog
[D] Chimpanzee

SECTION –B

[5]

❖ Answer the questions in one – two lines. (Each carries one mark)

6. What is attention based on ?
7. On which part of the tongue is the bitter taste experienced ?
8. Who conducted experiment on learning by trial and error ?
9. What is reinforcement ?
10. On which island did Kohler conduct the experiments on chimpanzee ?

SECTION –C

[4]

❖ Answer the questions briefly. (Each carries 2 marks)

11. State the characteristics of attention.
12. Explain skinner's experiment briefly.

SECTION –D

[6]

❖ Answer the questions in detail. (Each carries 3 marks)

13. State the monocular cues and explain any two.

OR

13. Explain the objective determinants of attention.
14. Explain Thorndike's experiment.

SECTION –E

[5]

❖ Answer in detail. (carries 5 marks)

15. Explain the laws of perceptual organization.

OR

15. State the experiments conducted by Kohler on chimpanzee and explain the experiment with two sticks.
-

એકમ કસોટી

ધોરણ- ૧૧ (સામાન્ય પ્રવાહ) કુલ ગુણ:-૨૫

વિષય:- મનોવિજ્ઞાન (૧૪૧) સમય:-૧.૦૦ કલાક

- {
- I. આ એકમ કસોટીમાં કુલ ૧૫ પ્રશ્નો છે.
 - II. એકમ કસોટીના જવાબો વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની નોટબુકમાં લખવાના રહેશે.
- }

વિભાગ-A

[૦૫]

❖ આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો ઉત્તર આપો. (દરેક પ્રશ્નનો ૧ ગુણ છે.)

1. મનોવિજ્ઞાનનું વિષયવસ્તુ શું છે ?
(અ) માનવી (બ) પ્રાણી (ક) વાતાવરણ (ડ) વર્તન
2. વર્તનવાદના પ્રણેતા કોણ ?
(અ) વુન્ટ (બ) જેમ્સ (ક) વોટ્સન (ડ) વર્ધીમર
3. તન-દુરસ્ત અને મન-દુરસ્ત જીવન કેવી રીતે જીવવું તે અંગેનું માર્ગદર્શન-અભ્યાસ-સંશોધન સાથે મનોવિજ્ઞાનની કઈ શાખા સંકળાયેલી છે ?
(અ) રમત-ગમતનું મનોવિજ્ઞાન
(બ) પર્યાવરણલક્ષી મનોવિજ્ઞાન
(ક) સ્વાસ્થ્ય મનોવિજ્ઞાન
(ડ) સલાહ મનોવિજ્ઞાન
4. કયા પ્રકારનો અભ્યાસ એકના એક પ્રયોગપાત્ર ઉપર ખૂબજ લાંબા સમય સુધી ચાલે છે ?
(અ) સમકાલીન (બ) દીર્ઘકાલીન (ક) સહભાગી (ડ) તુલનાત્મક
5. રૂબરૂ મુલાકાત કઈ અભ્યાસ પદ્ધતિમાં લેવામાં આવે છે ?
(અ) નિરીક્ષણ (બ) સહભાગી (ક) પ્રશ્નાવલી (ડ) મુલાકાત

વિભાગ-B

[૦૫]

❖ એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (દરેક નો ૧ ગુણ છે.)

6. મનોવિજ્ઞાનના ધ્યેયો જણાવો.
7. વૈજ્ઞાનિક મનોવિજ્ઞાનના પિતા તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે.
8. બે વ્યક્તિની સરખામણી કરવા માટે વપરાતી પદ્ધતિનું નામ જણાવો.
9. મુલાકાતના પ્રકારો જણાવો.
10. પ્રશ્નાવલીના પ્રકારો જણાવો.

વિભાગ-C

[૦૪]

❖ નીચેના પ્રશ્નોના સંક્ષિપ્ત ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નાના ૨ ગુણ છે.)

11. મનોવિજ્ઞાનનો શબ્દાર્થ સમજાવો.

12. નિરીક્ષણ પદ્ધતિના પ્રકારો જણાવો.

વિભાગ-D

[૦૬]

❖ નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્નાના ૩ ગુણ છે.)

13. મનોવિજ્ઞાન વાર્તાનિક વિજ્ઞાન છે, સમજાવો.

14. મુલાકાતની વ્યાખ્યા આપી મુલાકાત પદ્ધતિના લાભ અને મર્યાદા જણાવો.

અથવા

14. વ્યક્તિ ઇતિહાસ પદ્ધતિ સમજાવો.

વિભાગ-E

[૦૫]

❖ સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (આ પ્રશ્નાના ૫ ગુણ છે.)

15. મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ સમજાવો.

અથવા

15. મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના લક્ષણો સમજાવો.

એકમ કસોટી

ધોરણ- ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ) કુલ ગુણ:-૨૫

વિષય:- મનોવિજ્ઞાન (૧૪૧) સમય:-૧.૦૦ કલાક

- { I. આ એકમ કસોટીમાં કુલ ૧૫ પ્રશ્નો છે. }
{ II. એકમ કસોટીના જવાબો વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની નોટબુકમાં લખવાના રહેશે. }

વિભાગ-A

[૦૫]

❖ આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો ઉત્તર આપો.

(દરેક પ્રશ્નનો ૧ ગુણ છે.)

૧. 'ધ્યાનની જનની' તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?
(અ) શિક્ષણ (બ) જરૂરીયાત (ક) ટેવ (ડ) રસ
૨. ક્યા મનોવૈજ્ઞાનિકે ગંધના છ પ્રકાર આપ્યા છે ?
(અ) જે.બી.વોટસન (બ) ફ્રોઇડ (ક) ઇલિઝાબેથ હરલોક (ડ) હેનિંગ
૩. ત્વચા દ્વારા કેટલા પ્રકારના સંવેદનોનો અનુભવ થાય છે ?
(અ) ત્રણ (બ) નવ (ક) બે (ડ) ચાર
૪. થોર્નડાઇકના બિલાડી પરના પ્રયોગમાં બિલાડીને કેટલા પ્રયત્ને શિક્ષણ મળ્યું હતું ?
(અ) છ (બ) ચોવીસ (ક) બાર (ડ) અઢાર
૫. પાવલોવે ક્યા પ્રાણી પર પ્રયોગો કર્યા હતા ?
(અ) ઉંદર (બ) બિલાડી (ક) કૂતરો (ડ) ચિમ્પાન્ઝી

વિભાગ-B

[૦૫]

❖ એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (દરેક નો ૧ ગુણ છે)

૬. ધ્યાનનો આધાર કોના પર છે ?
૭. 'કડવો સ્વાદ' જીભના ક્યા ભાગથી પારખી શકાય છે ?
૮. પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા શિક્ષણ અંગેનો પ્રયોગ કોણે કરેલો હતો ?
૯. પ્રબલન એટલે શું ?
૧૦. કોહલરે ચિમ્પાન્ઝી પર આંતરસૂઝના પ્રયોગો ક્યા ટાપુ પર કરેલા ?

વિભાગ-C

[૦૪]

❖ નીચેના પ્રશ્નોના સંક્ષિપ્ત ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના ૨ ગુણ છે.)

૧૧. ધ્યાનના લક્ષણો જણાવો.
૧૨. સ્કિનરનો પ્રયોગ ટ્રેકમાં સમજાવો.

વિભાગ-D

[૦૬]

❖ નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્નના ૩ ગુણ છે.)

13. ઊંડાઈના એકનેત્રીય સંકેતો જણાવી કોઈપણ બે સમજાવો

અથવા

13. ધ્યાનના વસ્તુલક્ષી નિર્ધારકો જણાવો.

14. થોર્નડાઇકનો પ્રયોગ સમજાવો.

વિભાગ-E

[૦૫]

❖ સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (આ પ્રશ્નના 5 ગુણ છે.)

15. પ્રત્યક્ષીકરણમાં સંગઠનના નિયમો સમજાવો.

અથવા

15. કોહલરે ચિમ્પાન્ઝી પર કરેલા પ્રયોગો જણાવી. બે લાકડીવાળો પ્રયોગ સવિસ્તાર સમજાવો.

एकम कसोटी

कक्षा- 11 (सामान्य प्रवाह)

कुल गुण:- 25

विषय:- मनोविज्ञान (141)

समय:- 1.00 घंटा

- i. यह एकम कसोटी में कुल 15 प्रश्न हैं
- ii. एकम कसोटी के उत्तर विद्यार्थी को अपनी नोटबुक में लिखना है

विभाग-A

[05]

❖ निम्नलिखित प्रत्येक प्रश्न में दिए गए विकल्पों में से योग्य विकल्प चुनकर सही उत्तर दीजिए । प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है ।

1. मनोविज्ञान का विषयवस्तु क्या है ?

(A) मनुष्य (B) प्राणी (C) वातावरण (D) व्यवहार

2. व्यवहारवाद का प्रणेता कौन है ?

(A) वुंट (B) जेम्स (C) वोट्सन (D) वर्थीमर

3. तंदुरस्त और मनोदुरस्त जीवन कैसे जीना चाहिए इससे सम्बन्धित मार्गदर्शन अध्ययन - अनुसंधान के साथ मनोविज्ञान की कौन सी शाखा जुड़ी हुई है ?

(A) खेलकुद का मनोविज्ञान

(B) पर्यावरणलक्षी मनोविज्ञान

(C) स्वास्थ्य मनोविज्ञान

(D) सलाह मनोविज्ञान

4. किस प्रकार का अध्ययन एक ही प्रयोगापात्र पर अत्यंत लम्बे समय तक चलता है ?

(A) समकालीन (B) दीर्घकालीन (C) सहभागी (D) तुलनात्मक

5. रूबरू मुलाकात किस पद्धति में होती है ?

(A) निरीक्षण (B) सहभागी (C) प्रश्नावली (D) मुलाकात

विभाग -B

[05]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में दीजिए । प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है ।
6. मनोविज्ञान के उद्देश्य बताइए ।
 7. वैज्ञानिक मनोविज्ञान के पिता के रूप में किसे जाना जाता है ?
 8. दो व्यक्तियों की तुलना करने के लिए उपयोग में ली जानेवाली पद्धति का नाम बताइए ।
 9. मुलाकात के प्रकार बताइए ।
 10. प्रश्नावली के प्रकार बताइए ।

विभाग -C

[04]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षिप्त में दीजिए । प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक है ।
11. मनोविज्ञान का शब्दार्थ समजाइए ।
 12. निरीक्षण पद्धति के विविध प्रकार बताइए ।

विभाग -D

[06]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर मुद्दासर लिखिए । प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक है ।
13. मनोविज्ञान व्यवहारिक विज्ञान है । समजाइए ।
 14. मुलाकात की परिभाषा लिखकर मुलाकात पद्धति के लाभ और मर्यादा लिखिए ।
अथवा
 14. व्यक्ति इतिहास पद्धति समजाइए ।

विभाग -E

[05]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्नों के सविस्तार उत्तर दीजिए ।
15. मनोविज्ञान का स्वरूप समजाइए ।
अथवा
 15. मनोवैज्ञानिक परीक्षण के लक्षण समजाइए ।
-

एकम कसोटी

कक्षा-12 (सामान्य प्रवाह)

कुल गुण:- 25

विषय:- मनोविज्ञान (141)

समय:- 1.00 घंटा

- i. यह एकम कसोटी में कुल 15 प्रश्न हैं
- ii. एकम कसोटी के उत्तर विद्यार्थी को अपनी नोटबुक में लिखना है

विभाग-A

[05]

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के विकल्पों में से सही विकल्प चुनकर उत्तर दीजिए ।
प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है ।

1. ध्यान की जननी किसे कहा गया है ?
(A) शिक्षा (B) आवश्यकता (C) आदत (D) रुचि
2. गंध के छ प्रकार किस मनोवैज्ञानिक ने बताए हैं ?
(A) जे.बी.वोट्सन (B) फ्रोइड (C) इलिज़ाबेथ हरलोक (D) हेनिंग
3. त्वचा के द्वारा कितने प्रकार के संवेदनो का अनुभव होता है ?
(A) तीन (B) नौ (C) दो (D) चार
4. थोर्नडाइक के बिल्ली के प्रयोग में बिल्ली ने कितने प्रयत्न में शिक्षा प्राप्त की ?
(A) 6 (B) 24 (C) 12 (D) 18
5. पावलोव ने किस प्राणी पर प्रयोग किए हैं ?
(A) चूहा (B) बिल्ली (C) कुत्ता (D) चिम्पांजी

विभाग -B

[05]

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में दीजिए । प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है :

6. ध्यान का आधार किस पर है ?
7. कड़ुआ स्वाद जीभ के किस भाग से परखा जाता है ?
8. प्रयत्न एवं भूल पर प्रयोग किसने किया ?
9. प्रबलन अर्थात क्या ?
10. कोहलर ने चिम्पांजी पर अंतर्द्रष्टि के प्रयोग कौन से टापू पर किए ?

विभाग -C

[04]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षिप्त में दीजिए । प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक हैं ।
11. ध्यान के लक्षण बताइए ।
 12. स्कीनर का प्रयोग संक्षिप्त में समझाइए ।

विभाग -D

[06]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर मुद्दासर लिखिए । प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक हैं ।
13. गहराई के एकनेत्रीय संकेतो कों स्पष्ट करके किन्ही दो को समझाइए ।
अथवा
 13. ध्यान के वस्तुलक्षी निर्धारक लिखिए ।
 14. थोर्नडाइक के प्रयोग को समझाइए ।

विभाग -E

[05]

- ❖ निम्नलिखित प्रश्न का सविस्तार उत्तर दीजिए ।
15. प्रत्यक्षीकरण के संगठन के नियमों को समझाइए ।
अथवा
 15. कोहलर के चिम्पांजी के प्रयोग की जानकारी देकर प्रयोग को सविस्तार समझाइए ।
-